

A TENGERPART

NAPILAP.

VII. évfolyam.

FIUME, péntek 1910. június 17.

136 szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Via dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Felölös szerkesztő:

MURAI JENŐ.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre 12 kor. Egy óra 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

Népesedésünk előmozdítása.

Minden nemzet erejét polgárainak erejében találja. Ezen sarkigazságból indulva ki, az egyes nemzetek céltudatos kormányai arra törekedtek és törekednek, hogy a nemzeti erőt, a polgárság életerejét fokozzák, annak szaporodását előmozdítsák. Ezen a téren azonban, az elhagyott gyermekek védelmének kívül, nálunk vajmi kevés történt, legföljebb a szószék-ről hangzott el néhány ostromzó szó az egyke ellen.

Már pedig ez nem elég, törvényes intézkedések kellene, még pedig sürgősen, hogy népünk, fajunk szaporodjék, ha csak a nemzeti tökényt kockára tenni nem akarjuk. Sürgősnek tartjuk az intézkedést azért, mert a kivándorlás által a nemzet testén oly ér vágatott, amely folyton vérzik.

Ha az egyéni szabadság, a szabad mozgás az ember veleszületett joga s ebből a szempontból el nem tiltható a kivándorlás, úgy kell utat-módot találni arra, hogy a vérvesszeség pótolassék. Elsősorban a kivándorlás okai volnának elhárítandók, mert ma a kivándorló kereset céljából megy ki, hagyja el a hazáját, tehát nálunk is kereset-hozzájárulást kellene juttatni honfitársainkat, ami persze a nagyipar hiánya miatt nehezen megy.

Ezzel ugyan teljesen nem szüntetjük meg a kivándorlást, éppen csak csökkentjük, de csökkenthetjük, mint agrárállam azáltal is, hogy latifundiumokat adunk örök haszonbérbe a földéhes népnek, amelynek jórésze csak azért megy ki, hogy egy kis vagyonhoz jutva, itthon horribilis áron szerezhessen ingatlant. De a nemzeti töké, az eleven erő pusztulásának a gyermektelenségi adó behozatalával is gátat lehetne némileg vetni.

Ha figyelembe vesszük, hogy a gyermekekkel bíró családok az állam fenntartói, mert azok szolgáltatják alája az oszlopokat, úgy ezen családokra magának az államnak különös tekintettel kell lenni. Ma bármily sorsu család is, egy-egy gyermekének a csecsemő kortól való felnevelése a munkaképes korig, 15 évig, legalább is belekerül átlag 200 koronába, ami fokozódik 2-3-4-5-6 gyermek mellett, ezenfelül viseli a család az állami, községi, megyei, egyházi és társadalmi adókat. Mig a gyermeknélküli család teljesen ment a gyermekfenntartást és nevelési költségektől.

Elismeréssel kell tehát adoznunk társadalmunk minden egyes családjának, akik a gyermekek nevelése és fenntartásával a haza oltárára súlyos adójukat lerakják. Az erkölcsi elismerés azonban nem elegendő, szükséges, hogy az szociális szempontból anyagiakban is megnyilvánuljon.

Közgazdasági politikánkat arra kell irányítani, hogy a haza minden egyes polgára

megtalálja a maga munkáját, munkája után a tisztas munkabért, ezen felül pedig az egyenlőtlen terhet kell egyenlősíteni, mert eljünk azon illuzióban, hogy a föld a nemzet fentartó alap, mert mit ér a föld, ha az kellő munkakerő nélkül parlagon hever.

Ahhoz eleven erő kell, munka kell, a munkát pedig az erőteljes nép szolgáltatja. Minél jobban népesedünk, annál több munkakerővel rendelkezünk s annak okszerű felhasználásával nemzeti tökényt gyarapítjuk.

A Viale Deák vasuti átjárója.

A fiumei pályaudvarnak a Budapest felőli bejárati vágánya, mely a Viale Deákot a Deák szálloda előtt metszi, régóta akadályozza Fiume legfontosabb útjának kocsis és személyforgalmát. A sűrű egymásutánban érkező személy és tehervonatok miatt ugyanis a sorompóval annyiszor zárják el az utat, hogy a város és kikötő személyes kocsiforgalma naponkint mintegy három órai idővesztést szenved s ezáltal ugyanannyi munkaóra megy veszendőbe. A Viale Deákon levő átjáró gyakran képezte a város részéről panasz és felszólalás tárgyát s azzal is vádolták az államvasutakat, hogy a közlekedés sűrű akadályozásával a város nyugodt fejlődését akarják meggátolni. Az államvasutak igazgatósága is belátta, hogy a forgalom mindig nagyobb arányu fejlődése folytán szinte tarthatatlan helyzeten segíteni kell.

A város és a vasut képviselői között hosszas tárgyalás után megállapodás is létesült sőt egy rappresentanzai határozat a városi hozzájárulás arányát is megállapította. Időközben az államvasutak igazgatósága hozzáfogott a tervek kidolgozásához s most két alternatív tervet küldött le a városi építészeti hivatalnak. Az egyik tervezet szerint a vasuti vágányokat sülyesztik s az utat ennek arányában emelik fel, a másik terv pedig az utast sülyesztésére s a vágányok felemelésére vonatkozik. A költségelírányzat mintegy félmillió koronát tesz ki.

Mindkét terv különös figyelemmel van a városnak arra a méltányos kívánságára, hogy a Viale Deák a vasutnak s a közutnak egy szintben való keresztezésének megszüntetése után is Fiume legszebb útja maradjon. Erre való tekintettel az államvasutak igazgatósága esztétikailag kifogástalan munkát fog végezni. A tervezetek szerint ugyanis gondoskodás történt arról is, hogy az átjáró közelében épült emeletes házakhoz kocsikkal is hozzá lehessen férni. Biztonsági szempontból pedig a sülyesztett és felemelt utvonalakot diszes vaskorlátokkal fogják elválasztani.

A nagyszabású munkálatokat üzemi és technikai okok miatt az államvasutak igazgatósága építeti a fiumei osztálymérnökség felügyeletével. Az alternatív tervek alapján az osztálymérnökség és a város képviselői között ma kezdődött meg a tárgyalás, hogy melyik tervet fogadják el kivételre. Az építkezést már nem sokára megkezdik s annak befejezése után Fiume város nevezetességei egy gyakorlati s esztétikai szempontból is egyformán kiváló technikai alkotással fognak szaporodni.

UJDONSÁGOK.

— A kormányzó-helyettes utazása. Wickenburg István gróf kamarás, kormányzó-helyettes ma délután hivatalos ügyekben Budapestre utazott, honnan hétfőn délelőtt tér vissza Fiuméba.

— A rappresentanza ülése. A városi képviselőtestület holnap pénteken este 6 órakor ülést tart, melyen a szokásos bejelentéseken, indítványokon és interpellációkon kívül Bellen András első alpolgármester lemondása és a városi tisztviselők fizetésrendezésének ügye, valamint a városi közszolgálatok alkalmazottainak és tisztviselőinek jutalékrészesedési és fizetésrendezési ügye kerül tárgyalásra.

— Az új rappresentanték eskütétele. Wickenburg István gróf kamarás, kormányzó-helyettes megállapodott Vio Ferenc dr. podesztával, hogy az ujonnan megválasztott képviselőtestületi tagoktól a jövő hét végén, a rappresentanza rendkívüli ülésén veszi ki az esküt. A kormányzó-helyettes ez alkalommal beszédet is fog mondani. Az eskütétel napja véglegesen még nincs megállapítva.

— A Giardino Pubblico naplemente után . . . A következő levelet vesszük „egy családapa“ aláírásával:

A cim sokat ígér, de talán még többet ígérne, ha hozzátettük volna még, hogy a „Giardino Pubblico titkai naplemente után“ . . . sőt nincs is szükség naplementére, de még csak nem is titkosan, hanem a világ . . . apró gyermekeink szemelattára történik nap-nap után . . .

Nem akarunk bort inni és vizet prédikálni, mi is voltunk fiatalok valamikor, mi is szívesen kerestük fel tavaszi virágzás idején, kettesben a zöld mezőt, az árnyékos ligeteket, trécseltünk nagy ostobaságokról a zöldre mázolt padokon s véstük bicskáinkkal a szuette fába a kettős monogramot s az . . . emlékezetes dátumot . . . stb. stb.

Nem is erről van szó . . . utóvégre is, mint a népdal mondja: „A virágnak megtiltani nem lehet, hogy ne nyiljék, ha jön a szép kikelet“, de viszont tanyáznak gyermekeink közvetlen közelében, bizonyos emberi vadállatok, a kik a legszemérméletlenebb módon hódolnak . . . a szabad szerelmeknek . . .

Gondoljunk gyermekeinkre, a kik ezrével keresik fel naponta a Giardino tekervényes útjait, játszótereit, nekik még fölösleges megismerkedni mindazokkal a gyönyörökkel, a miket a Giardino a karikázáson s a lepkekergetésen kívül nyujthat.

Különösen a délutáni órákban nagyon sok a látóval s a népkert csak úgy hemzseg az ifju és kevésbé ifju pároktól . . .

Nem egy cinematografus örvendene meg a szenzációs jeleneteknek, amelyeket a Giardino berkeiben találna s ki tudja, hány kivándorló ifju pároccka lenné megörökítőve egy-egy felvételen a hazai földtől vett érzelmes bucsuját . . .

Mert különösen, mióta a kivándorlási járatok Fiuméből indulnak, azóia a Giardino valósággyal szerelmi dependence lett a voloscai uti kivándorlási palotának s pihenő tanyája

a kéthetenként Fiumében megforduló ezrenyi kivándorlónak. Utóvégre is ha Fiume a fiumeieké, a Giardino meg a fiumei gyermekeké, a jövő nemzedéké, mely ebbe az egyedüli számottevő fiumei népkertbe friss levegőért, egy kis poézisért s nem azért a legcsunább s legközönségesebb prózáért megy ki naponként ezrével.

A kivándorló magyarokat végtelenül fáj-laljuk s busulunk távozásukon, de azt még sem lehet tőlünk megkövetelni, hogy mi egyedüli üdülőhelyünket, annak tisztaságát feláldozzuk nekik. Van a kivándorlási palotának tudunkkal egy óriási terrassa, van egy hatalmas lapos házteteje, ezt megfelelő elővigyázati intézkedések figyelembevételével potom pár ezer koronáért be lehetne rendezni kertnek a hol a mi szerencsétlen (?) kivándorlónk védelmet találhatnak a nekik szokatlan forró fiumei nap ellen. Ha a magas s nagylelkű kormány már reászánt arra a kivándorlási palotára 1 millió 300,000 koronát, akkor még áldozhat néhány ezer koronát arra a kis műkertcskére, . . . de a Giardino-t hagyják meg a tisztaságában, szüziességében a fiumei ezrenyi gyermeksegregnek.

A házi kertnek meg lesz azaz előnye is, hogy a mindig kéznél levő rendőrség esetleg szemmel tarthatja a szerelmesebb természetű fiatal kivándorló párocskákat s a falakhoz erősített tűzifecskendőknek holmi . . . kisebb veszedelmű szerelmi lángok lokalizálásánál némi praktikus hasznát látják, kellő kezelés mellett . . .

Még néhány szavunk volna Minach Mario rendőrpáncsnok urhoz, a ki mostanában igazán katonás rendben tartja a fiumei rendőrséget . . . a Giardino-ba lehetőleg ne legyen emberekét küldjön posztot állni, hanem a legmórosabb rendőrsaládapákat. Ezek semmi esetre sem fogják fel oly liberálisan állásuk fontosságát, mint a mi, minden apró csin-talanság előtt gálánsan szemethunyo ifju rendőreink.

Ha az érdekelt családapákon kívül, a kiknek legforróbb óhajuk megy teljesedésbe e cikkekse megjelenésével, . . . hatóságaink s legmagasabb faktoraink is elolvassák e pár sort s megfelelően intézkednek, ug/ a fiumei anyáknak alapos reményük van arra, hogy a Giardino mihamarabb visszakerül ártatlan gyermekeik birtokába. . . .

Kankovszky Ferenc ünneplése. A Fiumei Gyorsírókör Kankovszky Ferenc miniszteri tanácsosnak, a kör diszelnökévé történt megválasztása alkalmából tegnapelőtt lelkes ünneplés keretében adta át a diszoklevelet. A kör nevében számos kortag élén Dénes Adolf elnök méltatta az ünneplést érdemeit, aki már negyven éves gyorsírói munkásságra tekinthet vissza s a ki megalapítója volt a pozsonyi gyorsírókörnek is. Kankovszky meghatva vette át a diszoklevelet s hálás szavakkal köszönte meg a kör elismerését.

A szinpartoló egyesület közgyűlése. A fiumei szinpartoló egyesület ma, csütörtökön este tartja meg a főgimnáziumban évi rendes közgyűlést, melyre a vezetőség ezuton is meghívja a tagokat.

Az elhagyott leány merénylete. A fiumei törvényszék esküdtbírósa mint jelentettük tegnapelőtt tárgyalta Takács Katalinnak bűnügyét, aki Krahl Károly dohánygyári tisztviselő ellen többszörös revolver merényletet követett el. Az esküdtek Friedrich Adelsfel dr. ügyvéd védőbeszéde után felmentő verdiktet hoztak, mire a törvényszék a merénylő leányt felmentette s azonnal szabadlábra helyezte. Takács Katalin a felmentés örömeire egyik Viale Deákon levő kávéházban nagy mulatságot csapott, majd kérkedve hangoztatta, hogy volt szeretőjével Krahl Károlylyal még nem számolt le véglegesen s ezért a merényletet újból megfogja ismételni.

Házassági és népesedési statisztika. Az 1910. év április havában 11.821 pár kötött házasságot a magyar birodalomban, köztük 1230 Horvát-Szlavonországban. A kötött 11.821 házasság közül 1362 volt vegyes. Keresztény-zsidó házasság 45 kötött e hóban s

ezek közül 31-ben a menyasszony, 14-ben pedig a vőlegény tartozott a zsidó felekezethez. — Az 1910. év április havában 63.685 gyermek született a magyar birodalomban, az elhaltak száma pedig 45.585-re rugott, úgy hogy a természetes szaporodás 18.100-at tett. Az 1909. év április havi eredményeivel szemben az 1910. évi április kedvezőlenebb eredménnyel zárult. A születések száma kevesebb volt 1794-gyel az 1909. év április havához képest, de viszont a halálozás is csökkent 1604-gyel, úgy hogy a szaporodás száma 190-nel fogyott. Legtöbb születés történt aránylag a Tisza balpartján (ezerre 42.0), legkevesebb a Duna jobb partján (33.2). A halálozás aránya a Királyhágóntul (30.2) volt a legmagasabb, míg a legkedvezőbb arányszámot e tekintetben a Duna jobb partja (23.3) tünteti fel.

Kirándulás Grádo-ba. A Magyar-Horvát tengerhajózási társaság közli, hogy vasárnap július 3-án Fiuméből Grádo fürdő- és gyógytelepre rendez kirándulást utközben Brionit is meglátogatva. E kirándulásra a gyors és kényelmes „Hungária” termes-gőzös lesz kirendelve.

A kirándulás részleteit legközelebb közlik.

Nem lesz vagonhiány. A nyár és ősz eddig katasztrófát hozott a vasuti forgalomnak, mert állandó volt a vagonhiány. Most is felütötte fejét a vagonhiány réme, de a kereskedelemügyi miniszter gondoskodni akar róla, hogy a kikerülhetetlen veszedelem minél kisebb legyen. A minap ugyanis a miniszter háromezer darab teherkocsit rendelt meg az egyesült magyar vaggongyáraknál, illetve a vaggongkartelnél. A miniszter kikötötte a sürgős szállítást.

Közművelődés a Dunántul. A Dunántuli Közművelődési Egyesület idei huszadik évi közgyűlését június 26-án (vasárnap) délelőtt 11 órakor tartják meg Budapesten, a váci-utcai újárósháza (Váci-utca 62-64) közgyűlési termében.

A közgyűlés sorrendje: a) Pallavicini Ede ögróf elnöki megnyitása; b) Széll Kálmán diszelnök ünnepi beszéde; c) a közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére két egyesületi tag kiküldése; d) az évi jelentés bemutatása; e) az évi zárszámadás bemutatása, a felelősség megadása s az 1910. évi költségvetés elfogadása; f) elnök, társelnök s az igazgató-választmány megválasztása; g) legkésőbb a közgyűlést megelőző napon beadott indítványok tárgyalása; h) a diszelnök a közgyűlést berekeszti.

Menetrendváltozások a fiumei ab-bazia-i omnibusz vonalon. A Magyar-Horvát tengerhajózási társaság közli, hogy Fiuméből d. e. 9.30 és 11.30-kor, továbbá az Abbáziából d. e. 10.30 és d. u. 12.30-kor induló járatok helyett június tizenhétedikétől kezdve Fiuméből d. e. 8.30 és 10.30-kor, Abbáziából d. e. 9.30 és 11.30-kor induló omnibusz járatokat létesít.

A Fiuméből d. u. 1.30, 2.30, 3.30, 4.30, 5.30, 6.30 nemkülönbben Abbáziából d. u. 2.30, 3.30, 4.30, 5.30, 6.30 és 7.30-kor induló omnibusz járatok pedig továbbra is megmaradnak.

A kikötőből. A kikötőbe részben a tegnapelőtti, részben a tegnapi s a mai napon a következő hajók érkeztek: „Britannia” olasz gőzös Sirakuzából 1300 tonna foszfáttal, „Jadran” osztrák gőzös Metkovicból 50 hordó borral, „Istria” osztrák gőzös Ca'cutiából 9560 zsák lenmaggal, 1700 bál jutával, 800 zsák mirabolánnal és 400 bál bórrel, „Vorwaerts” osztrák gőzös Triesztből üresen, „Klis” osztrák gőzös Sebenicoból 250 tonna köszénnel, „Szent László” magyar gőzös Valenciából 210 hordó olajjal, 200 bál raffiával és 20 tonna vegyesáruval.

Indult: „Koloszvár” magyar gőzös Londonba, 650 tonna cukorral, 940 tonna fával, 60 tonna ásványvízzel, 60 tonna liszttel és 156 hordó fakivonattal, „Elektra” osztrák gőzös Alexandriába 300 tonna cukorral, 60 tonna üvegáruval, 40 tonna vegyes áruval, 30 tonna papírral és 60 tonna fával, „Styria” osztrák gőzös Konstantinápolyba 200 tonna cukorral, 40 tonna ásványvízzel, 50 tonna rizszel, 60 tonna vegyes áruval és 100 hordó fakivonattal, „Caboto” olasz gőzös Triesztbe üresen, „Árpád” magyar gőzös Marseillebe 270 tonna fával, 60 tonna cukorral és 30 tonna vegyes-

áruval, „Szeged” magyar gőzös Rouenba 1650 tonna fával, 70 tonna babbal, 60 tonna liszttel és 200 hordó fakivonattal, „Jadran” osztrák gőzös Metkovicból 30 tonna búzával és 20 tonna liszttel.

Nagy tűz a papirgyárban. Tegnap este kilenc óra felé az a hír terjedt el a városban, hogy a papirgyár susáki gyártelepe ki-gyulladt. Az ijesztő hirre nagy tömeg kíváncsi sietett át a Fiumara tulsó oldalára, hogy a hatalmas gyári tüzet megtekinthesse. Különösen nagy volt az érdeklődés a tűz iránt, mikor látták, hogy a fiumei városi tűzoltóságon kívül az államvasuti, tengerészeti hatósági s a petróleum gyári tűzország is a veszedelem színhelyére siet. Mikor azonban a kíváncsiak a papirgyárhoz értek, kiderült, hogy nem a gyártelep, hanem annak az orehovicai utnál levő két rongyraktára áll lángokban. A raktárország ugyanis kevéssel nyolc óra után észrevette, hogy a raktárban tűz ütött ki, melyről azonnal értesítették a gyári tűzoltóságot. Mikor azonban látták, hogy a veszedelmes elemmel egyedül nem bírnak, telefonáltak a susáki tűzoltóknak, majd a fiumeieknek is. Mig azonban a fiumei tűzoltók a tüzhöz értek, a lángok mindjobban elharapóztak s csakhamar a nagymennyiségű rongyot tartalmazó két raktárt teljesen elborították a lángok. Az átható, fojtó illatú füst is megnehezítette a tűzoltók munkáját s csak hosszas, fárasztó munka után sikerült tizenegy óra felé a tüzel lokalizálni. Ekkor a tűzoltók is visszavonultak s csak egy őrséget hagytak hátra. A kár, mely mintegy hetven-nyolcvan ezer koronára rug, biztosítás útján megtérül.

Meg kell emlékeztünk egy kis incidensről is, mely Jellouschegg dr. fiumei mentőorvos és Masuranich susáki rendőrtisztviselő között történt. A tüzhöz ugyanis a fiumei mentők is kivonultak Jellouschegg dr. vezetésével aki balkarján vöröskeresztes fiumei karszalagot viselt, hogy a hatóság által elzárt területen szabadon közlekedhessék. A susáki rendőrtisztviselő azonban még a veszedelem pillanatában is tüntetésre gondolt s felszólította a mentőorvost, hogy a karszalagot vegye le. Jellouschegg dr. a felhívásnak engedelmeskedett is, mire Zmaich báró kerületi főnök, akinek az eset tudomására jutott, előzékenyen felkérte az orvost, hogy karszalagját ismét tegye fel, hogy hivatásának teljesítésében esetleg gátolva ne legyen.

Olcsó tej az állami tisztviselőknél. A vasutasok fogyasztási szövetkezete ezuton közli, hogy július elsejétől kezdve tagjainak jó minőségű tejet bocsát rendelkezésére literenkint huszonnégy fillér egységárban. A szövetkezet a tejet kívánatra házhoz is szállítja. Előjegyzéseket a szövetkezet már most is elfogad és június 26-ától kezdve a könyvecskéket és értékjegyeket is át lehet venni.

Torpedóhajó a kikötőben. A haditengerészet „IX” számú torpedóhajója tegnap este 7 órakor gyakorlatozás közben Zarából kikötőnkbe érkezett.

Kitűnő magyar borok. Stoicovich J. vendéglősnek a Corsia Deákon, a pályaudvarral szemben levő vendéglőjében különféle kitűnő magyar borok, különösen elsőrendű magyarádi bor kapható. Ajánljuk e jó magyar honfitársunk vendéglőjét a fiumei magyarság figyelmébe.

Késői feljelentés. Wolf Marian fiumei közműves ma elmondotta a rendőrségen, hogy mintegy tizenegy hónappal ezelőtt ismeretlen tettesek ellopták teli kabátját és ezüst óráját. A tett elkövetése idején feleslegesnek tartotta a feljelentést, most azonban Martinsich József nevű ismerőse azt állítja, hogy a lopást Besell József ószivaci illetőségű munkás követte el, a ki akkor szintén a kémiai gyárban dolgozott. A rendőrség megindította a vizsgálatot.

Megszökött a gyakorlat elől. Ferlich József takacsevői illetőségű tartalékos a rendőrség ma a dalmáciai hadtestparancsnokság

1910 VI/17

rendeletére letartóztatta, minthogy a nyári hadgyakorlatra nem vonult be. Átadták a Jellasi hadgyakorlatra készült készítményeket.

Tolvaj vasutasok. A vasuti raktár-főnökség feljelentést tett a napokban Jakab György és Polányi Ferenc vasuti alkalmazottak ellen, hogy a reájuk bízott árut rendszeresen megdézsmálják. A rendőrség házkutatást akart tartani a gyanúsítottak Via Risorta 16-ik szám alatti lakásán, azonban a vasutasok időközben más helyen béreltek szobát. A kiküldött azonban mégis eredményteljesen dolgozott, mert az ugyanott lakó Klein Teréznel sok lopott árut találtak, melyet férje hordott haza. A lopott árut a rendőrség lefoglalta s megindította ellenük az eljárást.

Távirat ◀ Telefon

Lukács a királynál.

BUDAPEST, jun. 16. Lukács László pénzügyminiszter ma délután Bécsbe utazott s holnap kihallgatáson jelenik meg a királynál. A miniszter ez alkalommal az indemnítási törvényjavaslat benyújtásához kér előzetes jóváhagyást.

A mai pótválasztások.

BUDAPEST, jun. 16. A ma megtartott pótválasztásokról délután egy óraig a következő hivatalos jelentések érkeztek a fővárosba:

Székhelyhidon délben a Kossuth párti Molnár Ákosnak 301, a Justh párti Frater Lorántnak pedig 219 szavazata volt.

Dunakecelen Pozsgay Miklós Kossuth párti délig 256, Eredy Károly munkapárti pedig 206 szavazatot kapott.

Dunavescén Teleki József munkapárti 498 szavazatával szemben Benyovszky Sándor gróf Kossuth párti képviselőjelöltnek délig 256 szavazata volt.

Halason délelőtt tizenegy órakor a munka párti Hegedüs Kálmán és a Kossuthpárti Babó Mihálynak egyformán százötven szavazata volt.

Kisjenőn Wenkheim László gróf pártonkívüli hatvanhetes és Goga Oktavián nemzeti-ségi jelölt között a küzdelem igen heves.

Véres kardpárbaj.

BUDAPEST, jun. 16. Ma reggel a Fodor féle vívóteremben Gottesmann Rezső és Balassa Márton tartalékos tisztek kardpárbajt vívtak. Az első összecsapásnál Balassa a fején életveszedelemes sérülést szenvedett.

Sikkasztó ügyvéd.

ESZÉK, jun. 16. Nikolics László vukovári ügyvéd, horvát képviselőt a báni tábla a kliensek pénzével üzött inkorrektiségek miatt felfüggesztette az ügyvédség gyakorlásától. Valószínű, hogy Nikolics a mandátumáról is le fog mondani.

Augusztia főhercegnő repülőgépen.

BUDAPEST, jun. 16. Augusztia főhercegnő ma délelőtt sétalovaglást tett, miközben kilovagolt az aviatikai telepre is. Itt felkérte az éppen a pályán tartózkodó Warchalowsky lengyel aviatikus, hogy vigye fel aeroplánján a levegőbe. Warchalowsky készséggel eleget tett a főherceggasszony kívánságának és hat méter magasságban hosszabb utat tett meg vele a levegőben. A főherceggasszony dicséretét fejezte ki Warchalowskyak a gép nyugodt és biztos reptelése miatt.

Vilmos császár beteg.

BERLIN, jun. 16. Vilmos császár betegsége után ma lovagolt ki először. Lovaglás közben azonban vérömlést kapott a jobb térd izületében. Az orvosok azt hiszik, hogy

a császár nem vehet részt a hadgyakorlatokon.

Vihar a főváros felett.

BUDAPEST, jun. 16. Budapest felett ma délután egy órakor óriási felhőszakadás és vihar vonult végig. A villám tizenkétszer csapott le, többek között a Petőfi téri görög keleti templom tornyába is, melyet felgyújtott. A felhőszakadás folytán a főváros területén nyolcvan helyről hívták a mentőket és a tűzoltókat, minthogy az esővíz behatolt a mélyebben fekvő pinchelyiségekbe.

Öngyilkos jegyző.

KALOCSA, jun. 16. Golvay Péter felfüggesztett községi jegyzőt ma a kalocsai határban agyonlőve találták. Megállapították, hogy kétségtelenül öngyilkosság történt.

Nyilt-tér*).

Köszönetnyilvánítás.

Kötelességünknek tartjuk, hogy a gyárunkban tegnapi előfordult tüzeset alkalmával kifejtett hasznos és áldozatkész munkásságukért a mentésben részt vett összes tűzoltó-testületeknek és azok parancsnokainak, a fiumei és susáki rendőrségnek és csendőrségnek, valamint a megjelent önkéntes mentőknek hálás köszönetünket fejezzük ki.

Fiume, 1910. június 16.

Első Kir. Szabad. Fiumei
Papírgyár r. t.

*) E rovatban közlötték a beküldő felelős A szerk.)

Minden a kihordás vagy szétküldés körül felmerülő panaszt telefon vagy levelezőlap útján szíveskedjenek nekünk bejelenteni.

Lido-Velence a világ legfővényesebb tengerpartja.

Lido-Velence Nagy tengeri fürdő. — Kinesiterapikai intézet. — Fürdőkabinok a fővényen.

Excelsior luxus-szálló. — Grand Hotel des Bains Hotel Villa Regina. — Grand Hotel Lido. Villák. Parkok. Automobilok.

Lido-Velence Uj nagy Kursaal Színházak. Galamblovészet.

Lederer penzio Abbazia. Habsburg villa és Park szálló

120 szoba. Lift. Fürdők a házban. Villanyvilágítás. Árnyas kert. Gyönyörű kilátás a tengerre. Szoba és ellátás 8 koronától feljebb. Családoknak engedmény.

Susáki községi fürdő
BRAJDICA.

Teljesen ujjalakított 124 kabinnal. ::: :::
::: ::: Nyitva reggel 5-től este 9-ig.
Hölgyeknek csak reggel 8-tól 10-ig kivéve az ünnepnapokat.

ÁRAK: Felnötteknek 40 fill. tíz éven aluli gyermekeknek 20 fill.
Béret: 20 fürdő felnötteknek 6.— kor. 20 fürdő tíz éven aluli gyermekeknek 4.— kor.

A fürdő buffetjében kaphatók Bačić Ante susáki likőr- és ecetgyárának különlegességei is, mint a „Jadran“ és a non plus ultra „Bačić likőr“.

SZTOJKAI

LUGOS SÓS SAVANYÚVIZ

rekedetség, köhögés és nátha ellen. Cukorbetegségeknek speciális gyógyszer. Főraktár Fiumében: Fratelli Tausz cégnél Telefon 186.

Adria szálló és étterem

Adamich és Adria utca FIUME Zmaic palota

A város központjában a hajóállomás közelében. Kényelmesen berendezett szobák tengeri kilátással, fürdőkkel és vilányos világítással.

Kitünő német és olasz konyha.

Hamisítatlan borok. Elsőrangú sör.

Tulajdonos: de Negri Tranquillo.

Szépség és üde arcszín

legrövidebb idő alatt biztosan elérhető, az általánosan ismert és legjobb hírnévnek örvendő

OLINKIEVICH féle „KRISTALIN“

készítmények használata által. Nem tartalmaznak sem zsir, sem stearin, vagy más, az arcbőrre káros hatással bíró anyagot és épp ezért a nap bármely szakában használhatók. Az összes Olinkievich féle „Kristalin“ készítmények növénynedvek kivonatait tartalmazzák, ennek folytán a bőr rövid használat után vakítóan megfehérik, üdévé válik, szeplőt és májfoltot pedig teljesen eltünt. Az Olinkievich féle KRISTALIN-Fogkrém fehér színű, és ugyancsak növénynedvek kivonataiból lesz előállítva, nem tartalmaz szappannemű anyagot és így használat után nem hagy semmiféle kellemetlen ízt hátra.

Olinkievich féle Kristalin

krém..... 1.— kor.
szappan..... 1.— „
puder..... 1.— „

Egyedüli beszerzési forrás:

Olinkievich Kristalin, Budapest VIII. Baross utca 91. sz.

Alapított 1850-ben.

Cante Giuseppe

Nagy butorraktára - - - - -
- - - - - és asztalos műhelye
FIUME - Via Capuccini 4 sz - FIUME
- most ünnepli fenállásának 60 éves jubileumát.

Nagy választék modern luxusbutorokban, vas-, réz- és kárpitos butorokban.
Szolid és elegáns kivitel. - - - - -

Cantrida "FIUME" vendéglő

●● a fürdővel szemben. ●●

Szép árnyékos kerthelyiség teképpályával kitünő magyar és olasz konyha hamisítatlan magyararadi bor.

Kőbányai polgári és duplamalata sör.

Számos látogatásért esedezik

Ragg Mihály, vendéglős.

Megnyilt! ▲ ▲ Megnyilt!

MERKUR KÁVÉHÁZ

a vasuti állomással szemben
Legjobb minőségű kávéházi italok. - - - -
MAGYAR BOROK.

Pontos és tiszta kiszolgálás.

A MAGYARSÁG TALÁLKOZÓ HELYE.

A n. é. közönség pártfogását kéri

KONRAD FERENC tulajdonos.

Mosóda és vasaló intézet

Fiume, Via del Ponte I.

(volt Waldmann féle).

Különlegesség: Gallérok és kézelők a kedvelt budapesti fénnyel. Pontos és gyors kiszolgálás.

Jutányos árak. Külön vegytisztító osztály.

Szíves támogatást kér **ROLICH FERENC** mosóda tulajdonos.

SPERBER JÓZSEF

KÁRPITOS ÉS DISZITŐ

Via Fiumara 14 - FIUME - Via Fiumara 14.

Elvállal mindennemű kárpitos és diszitő munkát. — Rajz vagy saját tervezés után készített munkákért garanciát vállal.

Költségvetés és tervezetek ingyen

DEÁK SZÁLLÓ ÉS ÉTTEREM

Deák-korzó FIUME

— a pályaudvartól 3 percnire —
Kifogástalan magyar és bécsi konyha.
Hamisítatlan borok. —:— Olcsó árak.

40 modernül berendezett szoba.

Tulajdonos

Ederer-Burger Gyula

a Lloyd-étterem volt főpincére.

Ferlan Giovanni

butorraktára

Via Ciotta 3 sz. alatt megnyit.

Nagy készlet mindennemű szalón- és egyszerű butorban. Rézbutor. Kárpitosműhely. — Asztalosműhely.

Olcsó árak.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÓGYSZERTÁRA

a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszappanok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szépitőszerek stb. stb.

BRISTOL SZÁLLODA

DEÁK-KORZÓ - FIUME - DEÁK-KORZÓ

Ujonnan épült elsőrendű szálloda.

80 szoba, fürdők, lift.

Étterem kávéházak. Az indóház, a velencei és az anconai hajóállomások közvetlen közelében.

Társaskocsi minden vonatnál.

— Villamos megállóhely. —

Förster Konrad szállodás.

Nemes Henr. bazárja Fiume v. Fiumara 4. a legjobb és legolcsóbb bevásárlási forrás. Nagy választék mindennemű cipőkben harisnyák szalmakalapok fehérnemű utazási cikkek konyhaeszközök, diszműtárgyakban stb. Gyermekkoszik, Játékkártya elárúsítás.

Bonin penzió Velence

Corte Barozzi, a Britannia-szálló mellett.

Kitűnő bécsi konyha, különösen magyarok és osztrákok által látogatva, egy pernyi távolság a Márkus-tértől.

Napi penzió ára 7 lira.

Hungária Penzió

—:— Lussingrande —:—
Magyar ház modern komforttal. — Napi ellátás 6 korona. — Kitűnő konyha.

Tulajdonos:

özv. Seress Imréné.

Varieté Hotel Susák

Estéknként elsőrendű művészi erők fellépte.

Minden hó 1-én és 15-én új műsor.

Belépti díj 1 kor. — Kezdeté 9 órakor.

MIRKOVICH M. nagy butorraktára, saját kárpitos-műhelylyel

Via Porto I-3-5 sz. : FIUME : Via San Vito 4-5 sz

Nagy raktár Susák-Pecsinén.

Mindazon vevőknek, akik butorokat és kárpitos munkát akarnak vásárolni, máttól fogva nagy árleszállítást adok. Elsőrendű szekrények 1 ajtóval, fiókkal azelőtt 44, most 36 kor. Ugyanaz két ajtós, fiókos azelőtt 54, most 46 kor. Matrac tengeri füvel 1 személy részére 13, most 11 kor. Ruganyos ágybetét 1 személy részére 18, most 14 kor. Ugyanaz két személy részére 28, most 20 kor. Ágyak 15, 18, 20, 24, 32 stb. koronáért.

Házassulandók, valamint villák és szállók részére nagy választék öt százalék engedménnyel.

Pauly és Tsa Velence

Ponte Consorzi, a Szt. Márktér mellett.

Saját készítményű műbutorok, márvány-, bronz-, mozaik- és üveggészletek óriási raktára.

Szabad megtekintés.

78 kiállítási terem.

Magyar ügyvezető.

Eberl Hugo (Sanciewicz utóda)

nagy órarakára
FIUME, Corso prolung. to.

Elsőrendű zseb- és regulator órák, szalón- és ébresztő órák, fülbevalók, láncok, karkötők, aranygyűrűk stb. raktára. Finom és komplikált órajavítások és precíziós munkák jótállás mellett elvégeztenek.

JUNG FARKAS

férfi szabó terme

FIUME, Corso 24. sz. III. em.

Ajánlja magát mindenféle szabó munka szállítására.

Kifogástalan munka. — Modern szobás. — Jutányos árak.

SIKOS és GANG

Fiume, Via Risorta 8. szám.

Épület- műlakatos és vasszerkezeti műhelye.

Specialisták:

modern épületfelvasalási munkákban.

Uri és női cipész

KOLLER FERENC

Fiume, Deák korzó 20 sz.

az állomással szemben. Specialista amerikai és francia cipőkben. Pontos kiszolgálás, jutányos árak.

Magyar borbély és fodrász

Fiume Via Germania 46. sz. a pénzügyöri kaszárnya fölött.

Teljesen ujjaalakítva és a legnagyobb kényelemmel berendezve.

Pontos, tiszta kiszolgálás.

Tulajdonos: **BELLAI JÁNOS**